

HODNOCENÍ ŠKOLNÍCH ATLASŮ

Jaromír Kaňok

HONOCENÍ ATLASŮ

- 1 - Objektivizace hodnocení map a mapových děl (František Miklošík)**
- 2 - Hodnocením kartografických děl z hlediska estetiky (Jan D. Bláha)**
- 3 - Hodnocení školních zeměpisných atlasů světa z pohledu žáků (Hana Svatoňová a kol.)**
- 4 - Expertní hodnocení map a atlasů z pohledu praktické a teoretické kartografie (Ján Pravda, Jaromír Kaňok, Vít Voženílek atd.)**

Objektivizace hodnocení

1

Objektivizace hodnocení

- **Hodnotící kritéria kartografických děl
(číselné vyjádření důležitosti kritéria)**
 - **Obsah mapy**
 - **Geometrická přesnost**
 - **Aktuálnost**
 - **Význam zobrazeného území pro uživatele**
 - **Technické zpracování**
 - **Estetická úroveň**

Geometrická přesnost zpracované mapy

anli

$$k_2 = \frac{\sum_{i=1}^K C_i \frac{m_i}{n_i} p_i}{\sum_{i=1}^K p_i},$$

Celková užitná hodnota zpracované mapy v době jejího vydání

$$U(T_{vm}) = p_3 \cdot e^{-b(T_{vm} - T_{vm}^o)} \cdot p_4 \left(1 - \frac{v_A - v_B}{100} \right) \cdot \left[p_1 \left(1 - \frac{\alpha}{100} \right) + p_2 \frac{\sum_{i=1}^K C_i \frac{m_i}{n_i} p_i}{100 \sum_{i=1}^K p_i} + \right. \\ \left. + p_5 \left(1 - \frac{\beta}{100} \right) + p_6 \left(1 - \frac{\gamma}{100} \right) \right]$$

Hodnocení estetiky

2

Hodnocením kartografických děl z hlediska estetiky

- **Je obtížné jednoznačně definovat estetiku mapy.**
- **Dnešní mapy nejsou uměleckými díly (preference funkčnosti).**
- **Na současných mapách se estetika projevuje barevným souladem všech kompozičních prvků.**
- **Souladem jednotlivých vyjadřovacích prostředků.**
- **Kvalitou provedení popisu a technickým provedením celé mapy.**

Preference uplatnění barvy v :

KARTOGRAFII

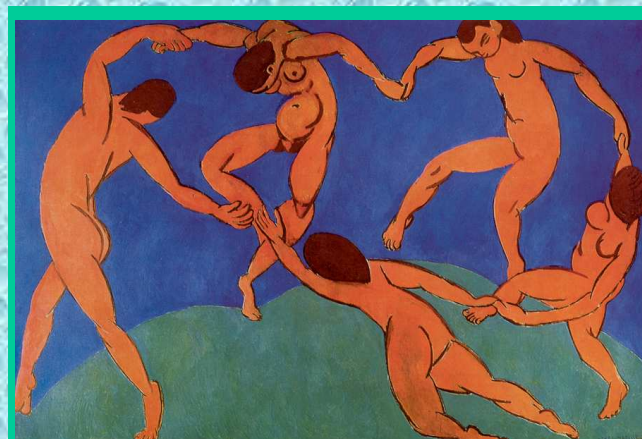
- Nosič kartografické informace
- Urychlit vnímání díla
- Zvýšit uživatelskou vstřícnost
- Zlepšit estetické působení

ZM ČR – list 13 - 414

VÝTVARNÉM UMĚNÍ

- Má zpomalit vnímání objektu
- Zkvalitnit estetický prožitek
- Charakterizovat objekt
- Znázornit emotivní obsah
- Znázornit symboliku

R. Matisse – Tanec II

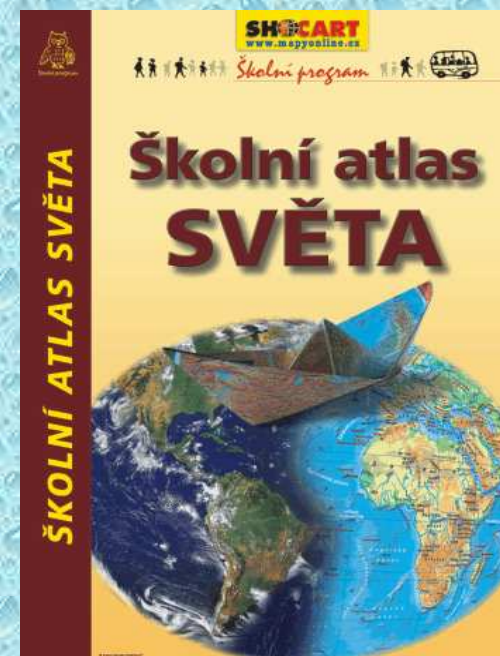
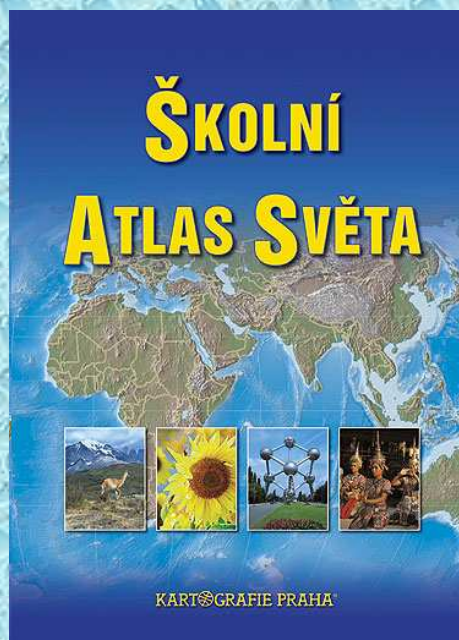
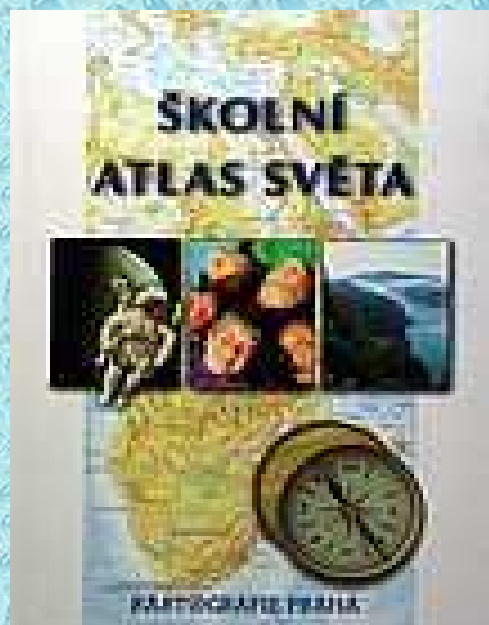
Hodnocení z pohledu žáků

3

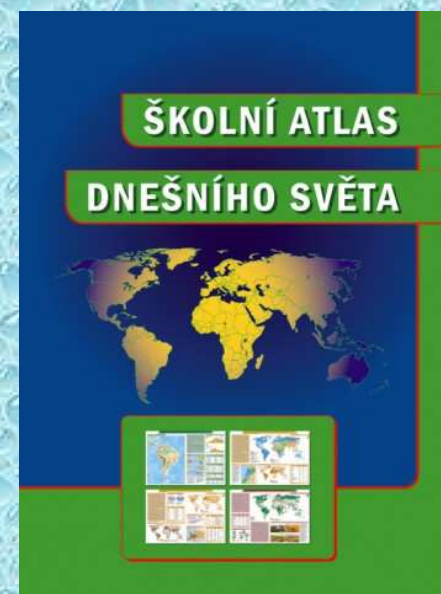
Hodnocení školních zeměpisných atlasů světa z pohledu žáků

Hledala se odpověď na otázku:

- **Jaká kritéria jsou pro žáky 2. stupně ZŠ důležitá při celkovém prvotním hodnocení školních zeměpisných atlasů?**
- **Ke zjišťování názoru žáků byla použita metoda strukturovaného individuálního rozhovoru.**

**Kartografie Praha
(2002, 2005),
SHOCart (2004),
Terra (2001) [1]**

Žáci odpovídali na otázky:

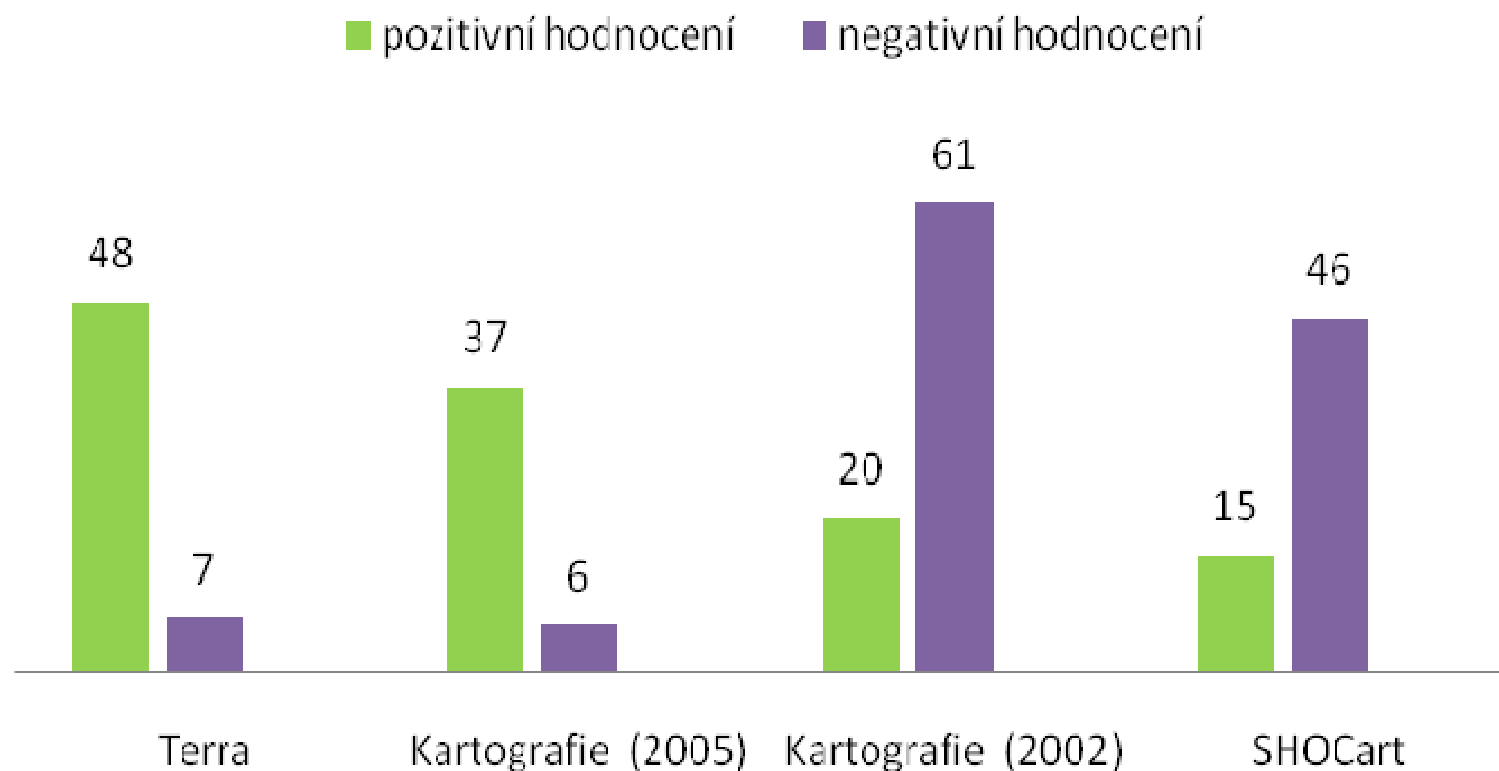
- **Vyber z nabízených atlasů ten, který bys určitě doporučil (a) k zakoupení pro všechny žáky svého ročníku.**
- **Jmenuj důvody, proč si myslíš, že je tebou vybraný atlas nejlepší.**
- **Po důkladném prostudování vyber z nabízených atlasů ten, který bys v žádném případě nedoporučil (a) k zakoupení pro žáky svého ročníku.**

Žáci odpovídali na otázky:

- **Jmenuj důvody, proč si myslíš, že je tebou vybraný atlas nejhorší.**
- **Ohodnot' dle svého názoru mapy v jednotlivých atlasech (seřad' je od nejlepší po nejhorší).**

Jeden z mnoha výsledků

Preference školních zeměpisných atlasů světa z pohledu
žáků

Expertní hodnocení

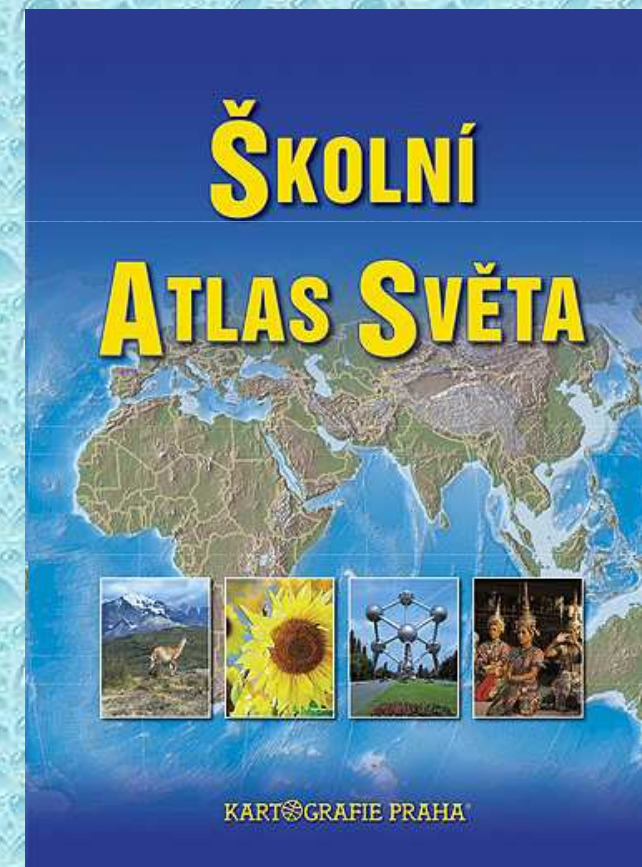
4

Kartografický projekt mapy řeší celkovou koncepci mapy

- **konkretizace účelu, cíl mapy**
- **název a tematické zaměření mapy**
- **stanovení měřítka**
- **volba kartografického zobrazení**
- **kompozice mapy, příp. klad listů**
- **návrh obsahu mapy**
- **výběr metod zpracování dat**
- **návrh znakového klíče**
- **výběr podkladů**
- **návrh technologie**
- **organizační a ekonomické zabezpečení tvorby nového kartografického díla.**

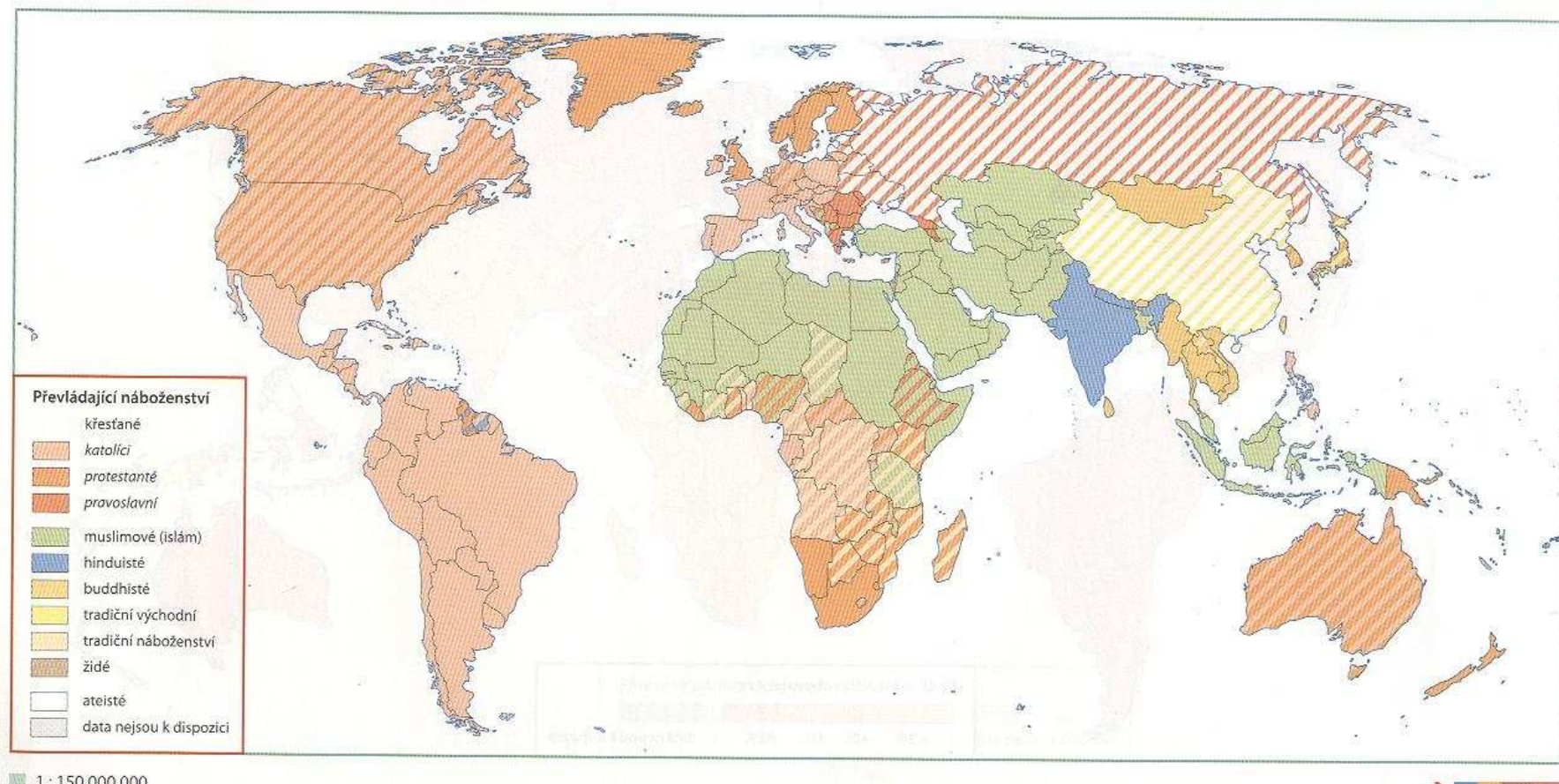
Vybereme pro hodnocení obsahy map: „Náboženství“

**Kartografie Praha, a. s.,
2004**

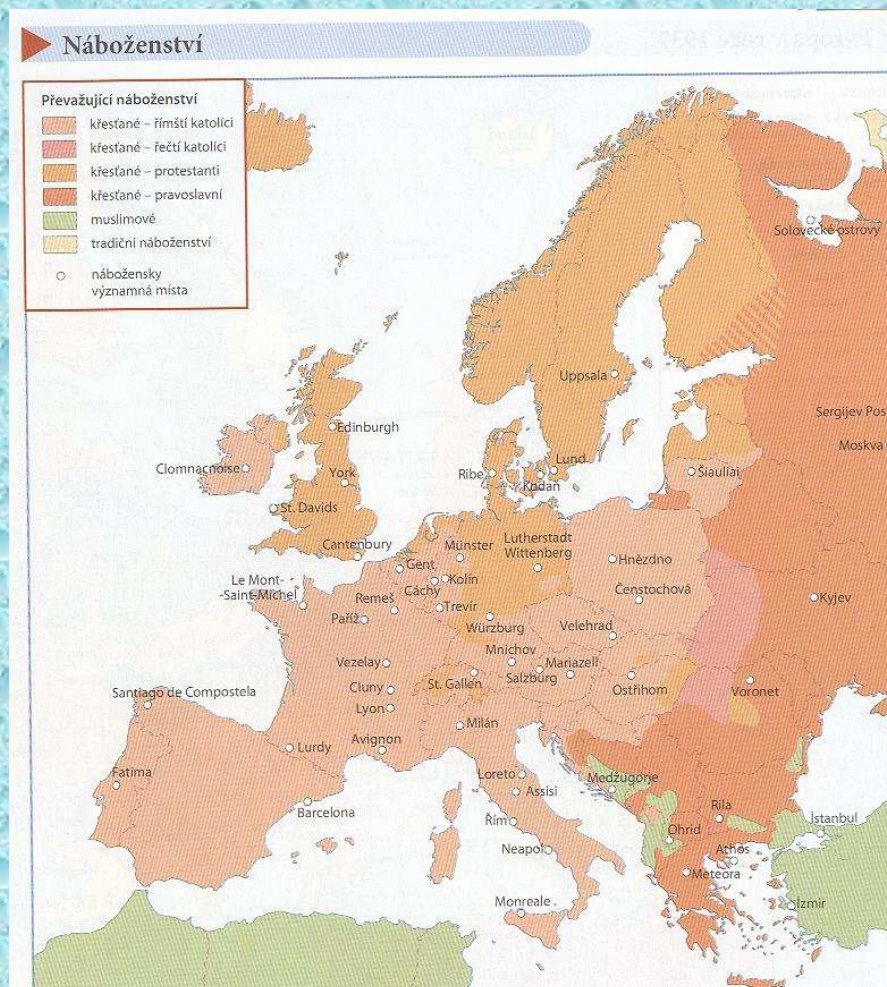

Náboženství, str. 28, bez vyznání, židé

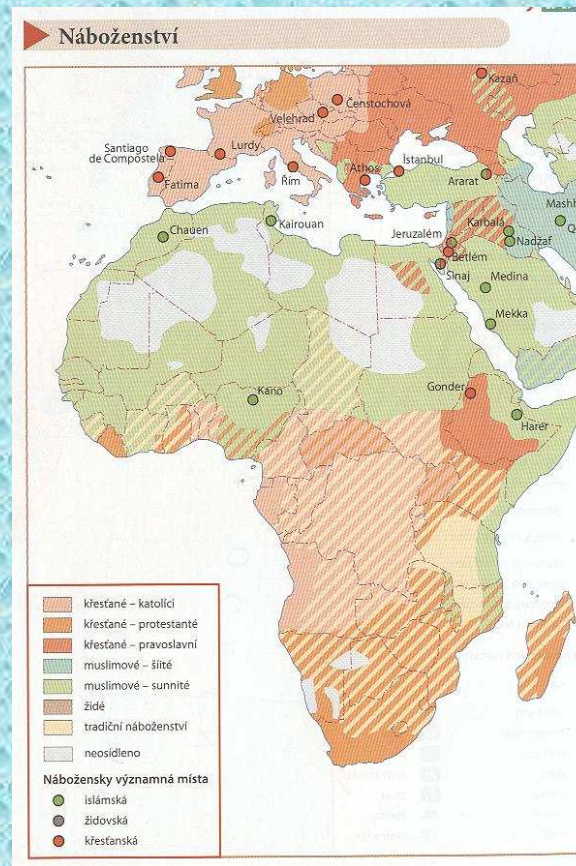
► Náboženství

Náboženství, str. 51, bez vyznání

Náboženství, str. 87, bez vyznání, židé

Chyby a nejasnosti v legendách

Legenda_chemie

Legenda_jednotné číslo

VYUŽITÍ PŮDY:

- obdělávaná půda
- spásané plochy
- lesní plochy
- vodní plochy
- ostatní plochy
(horské oblasti, mokřady,
pouště, polární mrazové oblasti
a jiné nevyužívané plochy)
- oblasti průmyslové výroby

SKLIZEŇ:

- pšenice
- ječmene, žita a ovsy
- rýže

kukuřice

prosa a sorga

brambor, manioku, batátů

cukrové řepy

cukrové třtiny

sójových bobů

ovoce a zeleniny

vinných hroznů

citrusů

oliv

podzemnice olejné

palmového oleje

kokosových ořechů

datlí

banánů

kakaa

kávy

čaje

tabáku

bavlny

sisalu, juty

koření

těžba dřeva

sběr kaučuku

CHOV:

skotu

prasat

ovcí

koz

rybolov

TĚŽBA:

ropy

zemního plynu

černého uhlí

hnědého uhlí

železné rudy

manganu

chromu

niklu

wolframu

stříbra

zlata

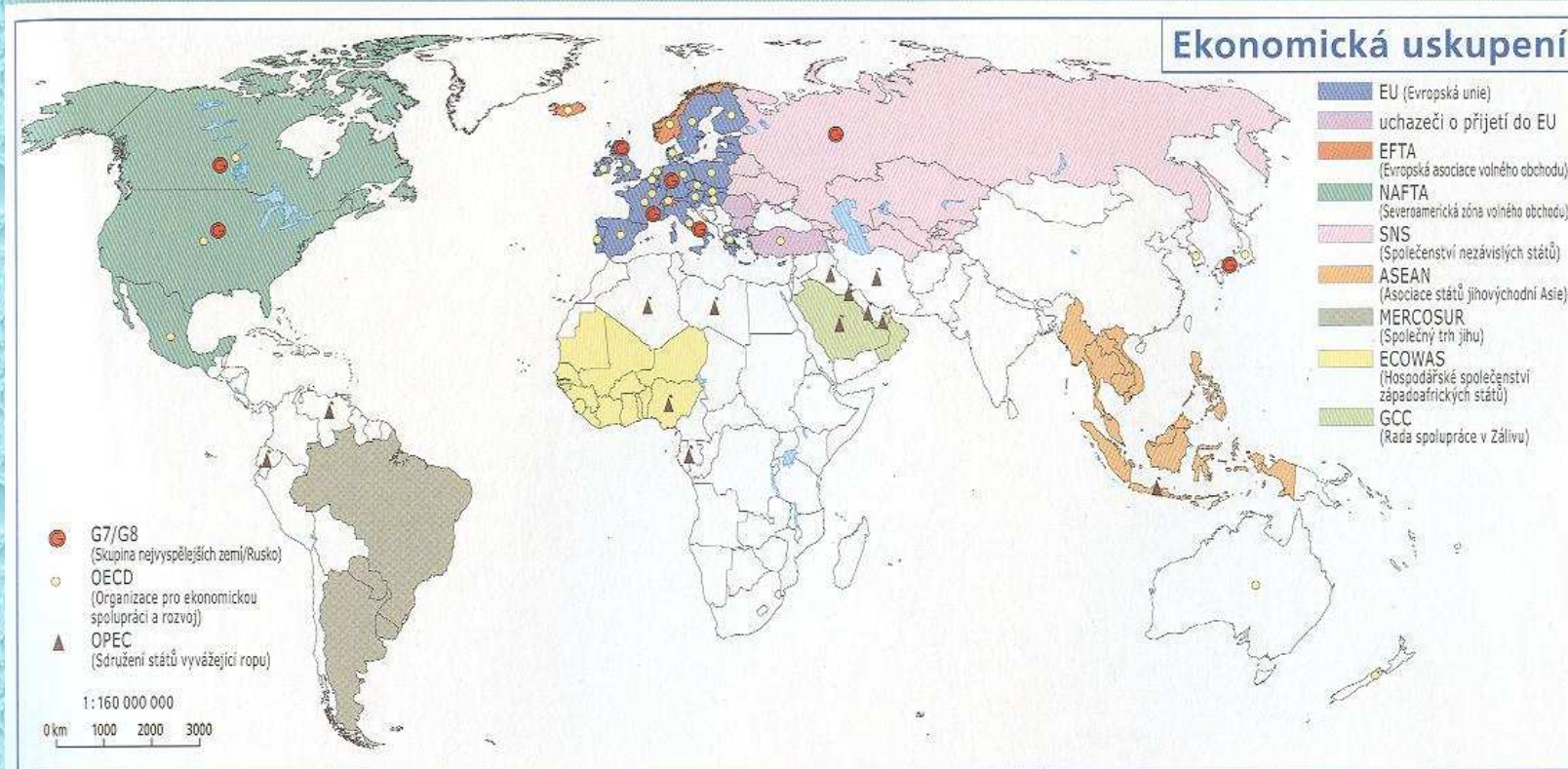
bauxitu

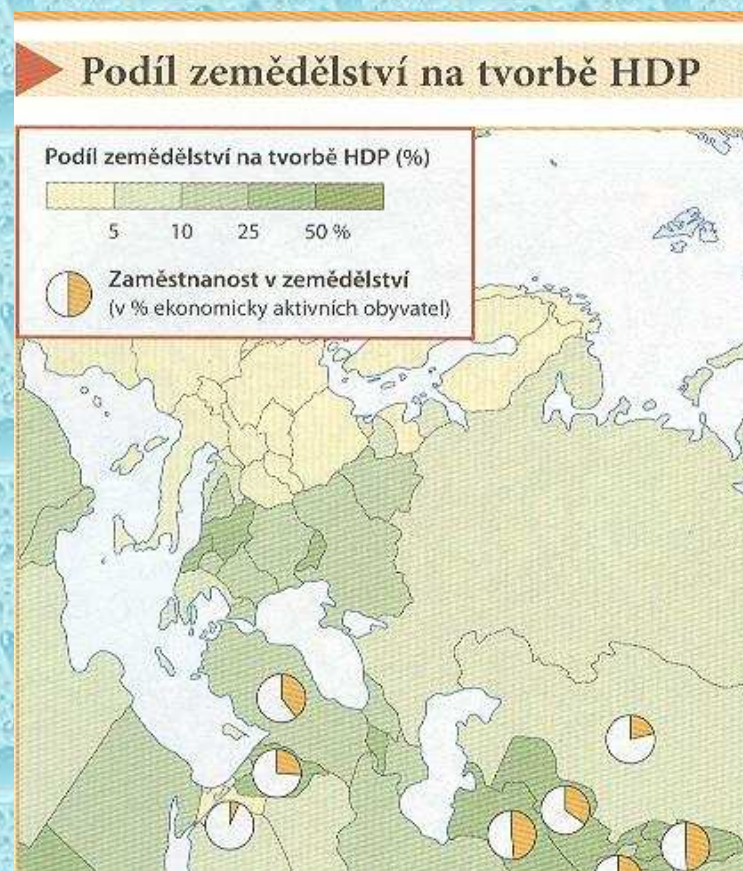
mědi

Legenda_shodnost znaků

SVĚT – světové organizace

Legenda _ nejasná

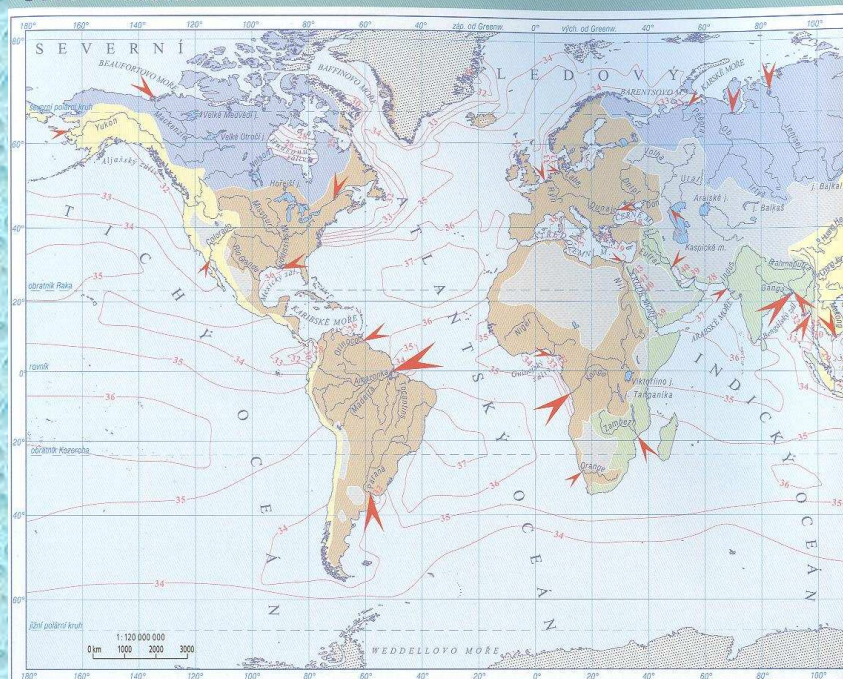

Mapa x vazba

Mapa dělená vazbou_1

SVĚT – vodstvo

Úmoří:

- Atlantského oceánu
- Tichého oceánu
- Indického oceánu
- Severního ledového oceánu
- bezodtoková oblast
- oblast bez říční sítě

Průměrný průtok vody v ústí vodních toků v m³·s⁻¹:

- 100 000 a více
- 20 000 - 50 000
- 10 000 - 20 000
- 2 000 - 10 000
- méně než 2 000

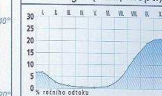
salinita oceánské vody v ‰
(léto na severní polokouli)

ROVNÍKOVÝ REŽIM

- v oblastech podél rovníku, kde roku minimální rozdíly teplot srážek, dochází pouze k mírnému průtoky řek (2 maxima v období listopad-prosinec)
- mezi řeky tohoto typu se řadí Kongo, Orinoco

Niger (Mali, Mopti)

- vodní toky s monzunovým letním monzunu (Ganga, Brahmaputra)

OCEÁNSKÝ DEŠŤOVÝ REŽIM

- v oblastech mírného klimatu od letních
- rozhodujícím faktorem je

Rhóna (Švýcarsko, Chancy)

PEVNINSKÝ DEŠŤOVO-SNĚŽNÝ

- hlavním zdrojem vodnosti i v zimě
- většina severoamerických řek z taje sněhů (v oblastech Aljašky, na arktických ostrovech)
- na východoevropských řekách až v květnu, u severoevropských

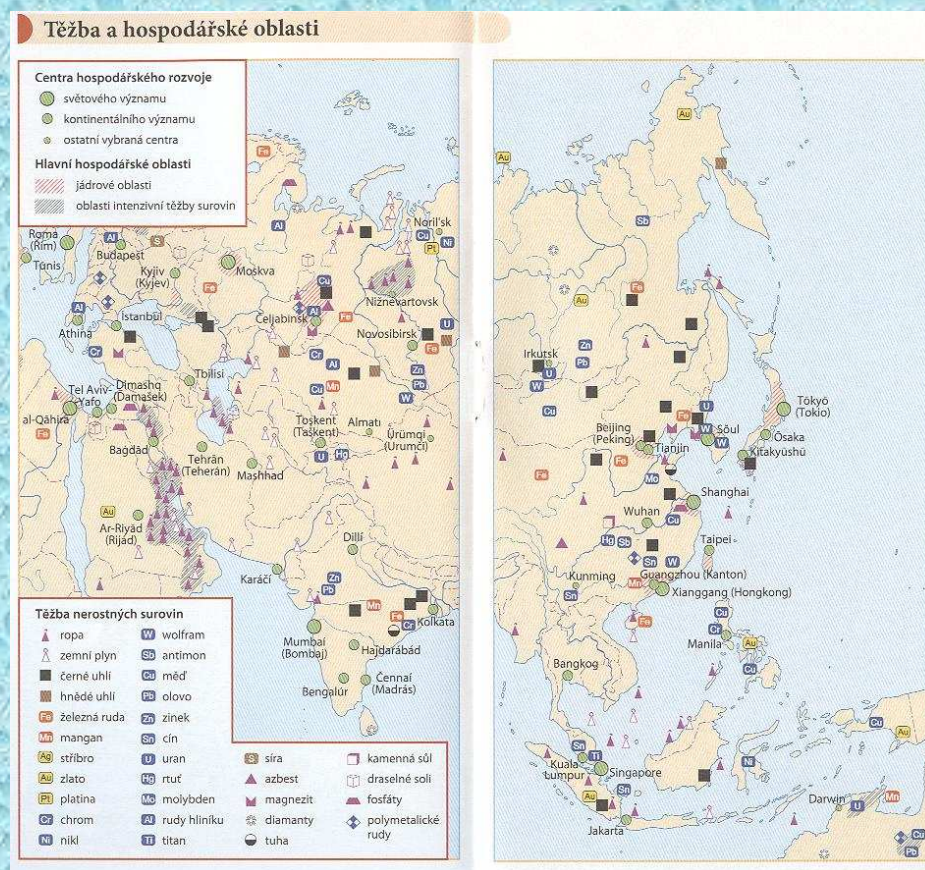
Mackenzie (Kanada)

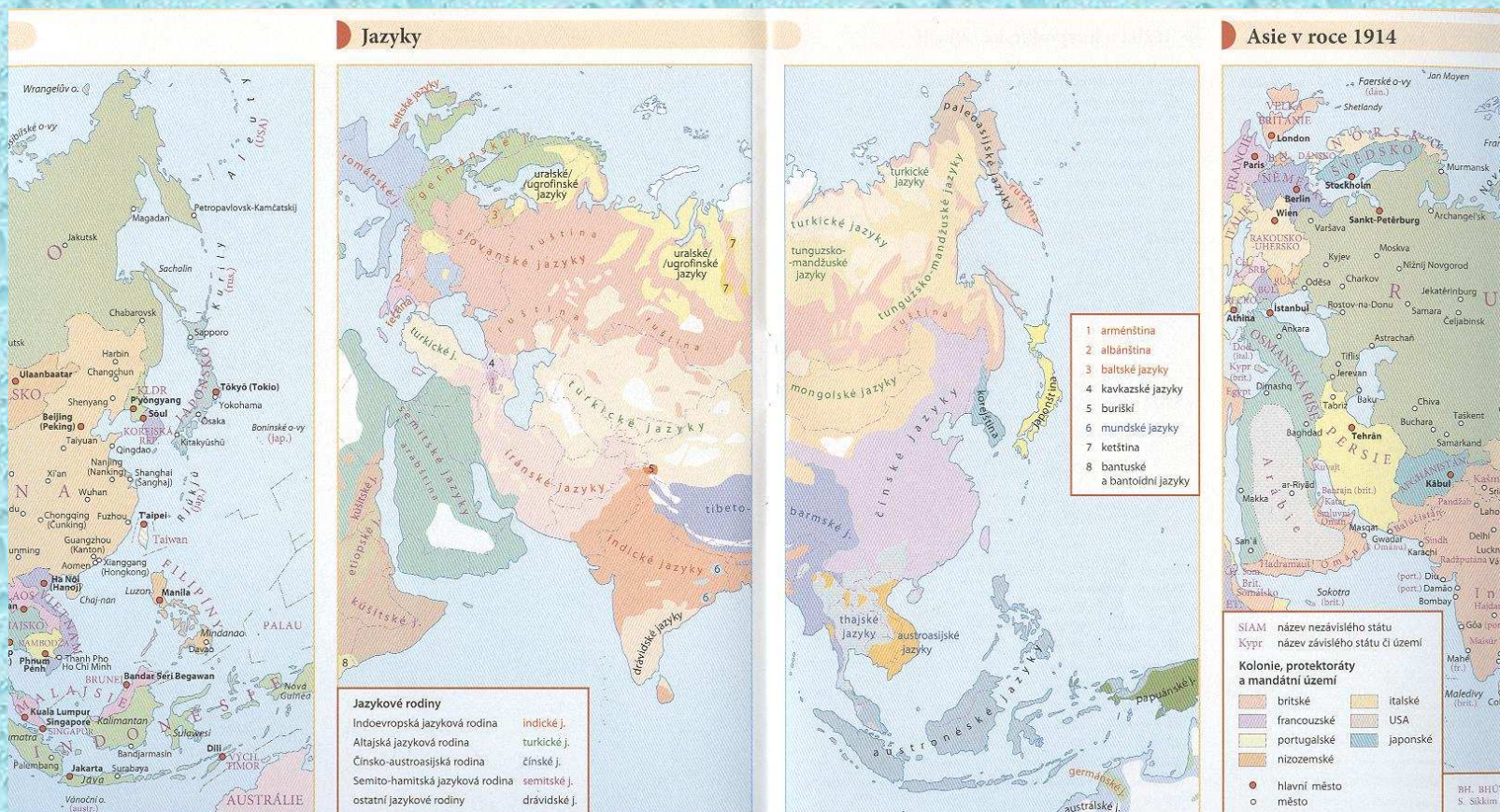
Lena (Rusko, Jakutsk)

Mapa dělená vazbou_2

Mapa dělená vazbou_3

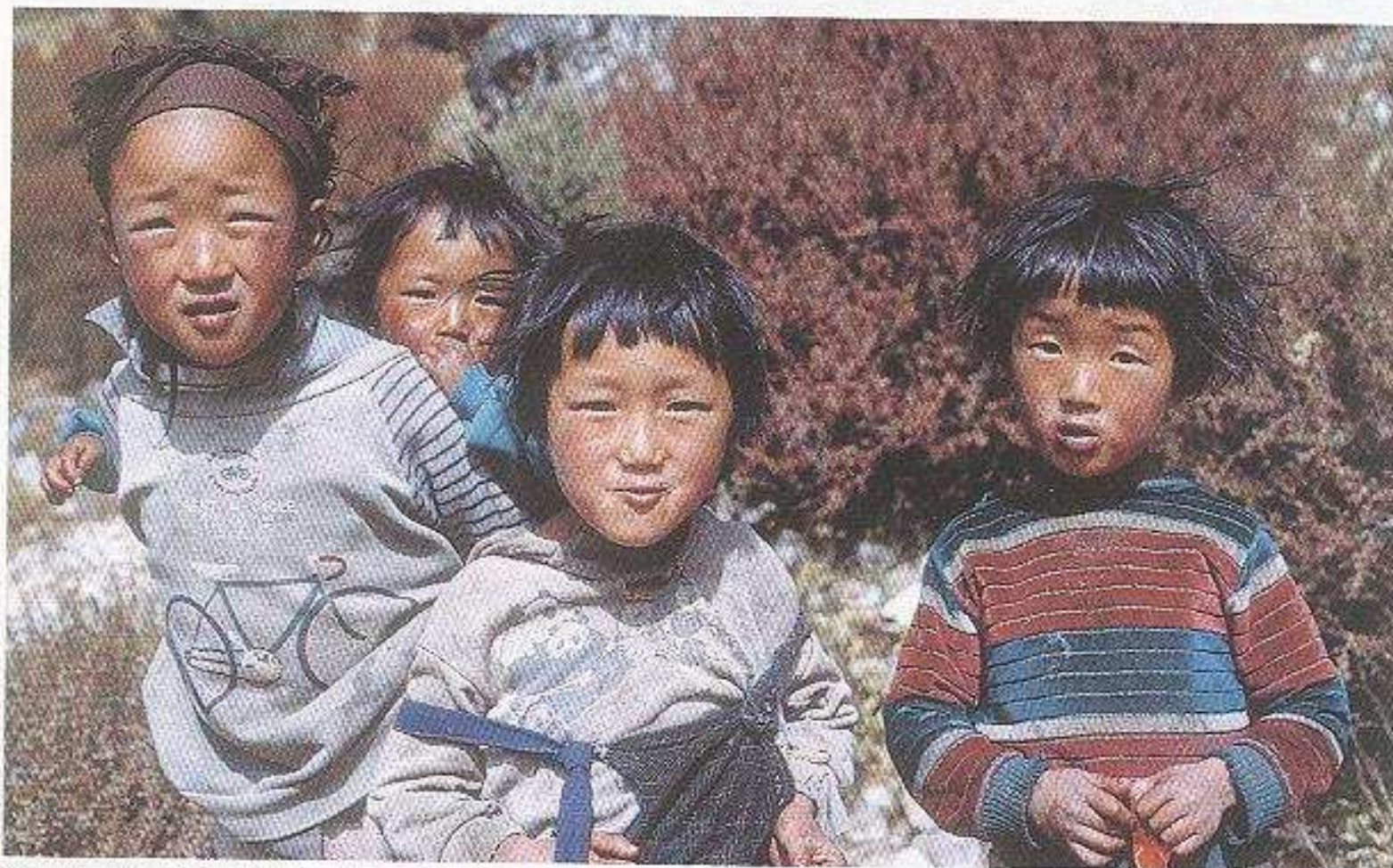
**Popis obrázků jako dokreslení
života ve světadílu**

Popis obrázků_1

Trhy v **Jordánsku** jsou stejně barvitě
jako trhy v ostatních arabských zemích.

Popis obrázků_2

Děti v **Nepálu** žijí pod vrcholky velikánů ve skromných podmínkách, ale umějí si hrát.

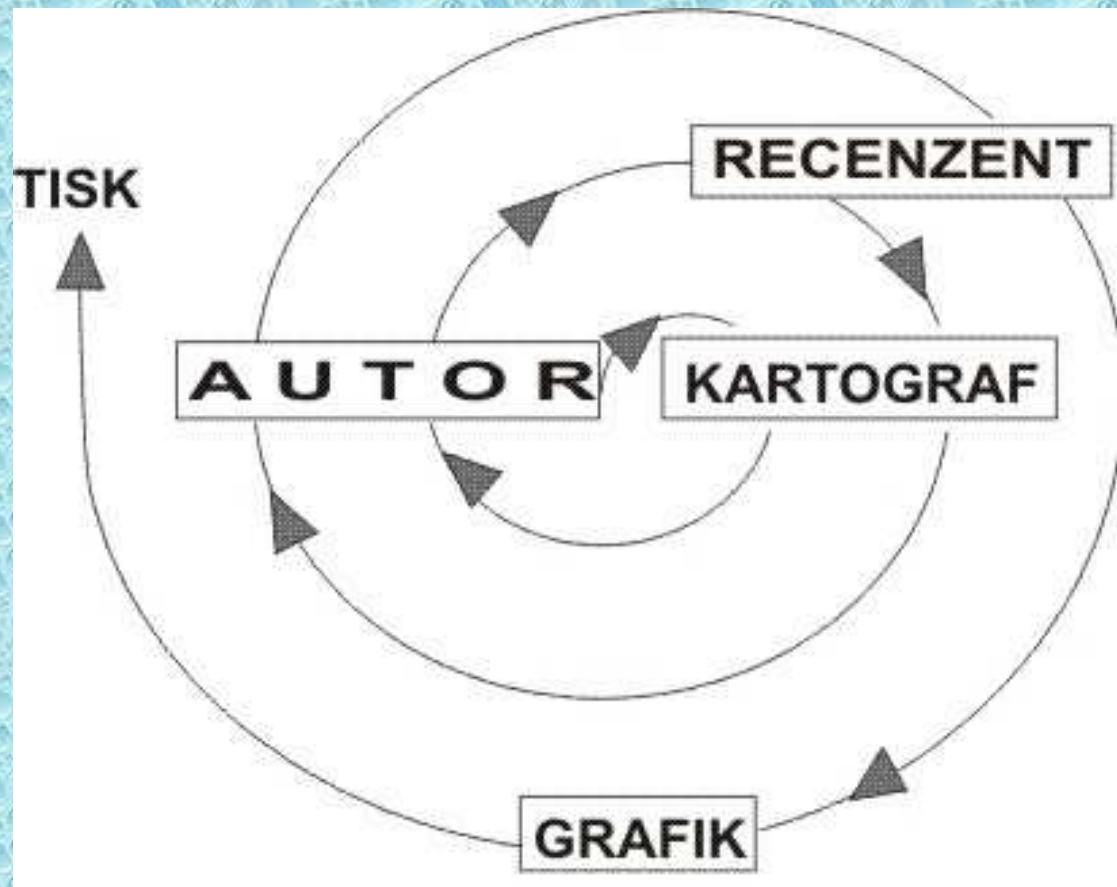
Popis obrázk_3

El'brus, nejvyšší hora Kavkazu (5 642 m), nabízí odvážlivcům své svahy k lyžování.

Kontrola díla při tvorbě a před tiskem

- Autor a kartograf
- Recenzent
- Autor a kartograf
- Grafik
- Recenzent
- Tisk

Budoucnost map, atlasů pro školy

?